



VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Hallituksen esitys eduskunnalle arkistointilaiksi ja laiksi julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain muuttamisesta

TOMMI OIKARINEN, TIETOHALLINTONEUVOS
SIVISTYSVALIOKUNTA
25.11.2025

Ehdotuksesta yleisesti

- Ehdotetulla uudella arkistointilailla edistetään julkisen hallinnon viranomaisten tietoaaineistojen laadukasta ja tietoturvallista hallintaa sekä tietoaaineistojen tehokasta hyödyntämistä.
- Vuoden 2020 alusta voimaantulleen tiedonhallintalain (906/2019) valmistelun yhteydessä lakiin suunniteltiin sisällytettäväksi säännökset myös asiakirjojen ja tietoaaineistojen arkistoinnista
- Valmistelun aikana arkistointia koskevat osuudet pudotettiin pois aikatauluihin ja valmistelu-resursseihin liittyvistä syistä.
- Nyt ehdotetulla arkistointilailla tietojen elinkaaren eri vaiheissa huomioitavat vaatimukset ajantasaistuvat ja tiedonhallinnan yleissääntelystä muodostuisi aikaisempaa yhtenäisempi kokonaisuus
- Esitykseen sisältyy kuitenkin viranomaisten tietoaaineistojen arkistointiin kohdistuvia sääntelyehdotuksia, joita tulisi vielä arvioida julkisen hallinnon tiedonhallinnan sääntelykokonaisuuden paremman yhtenäisyyden varmistamiseksi.

Arkistointilaki (1. lakiehdotus)

Soveltamisala (4.3 §):

- Soveltamisalasta johtuen tiedonhallinnan toimenpiteitä (11 §) sekä asiakirjojen sähköiseen muotoon muuttamista (12 §) koskevat velvollisuudet kohdentuisivat eri tavoin hyvinvointialueisiin ja kuntiin kuin muihin viranomaisiin?
- Soveltamisalasta johtuen asiakirjojen muuttamista koskevat vaatimukset kohdistuisivat eri tavoin hyvinvointialueisiin ja kuntiin kuin miten vastaavasta asiasta on säädetty vastaanotettavien asiakirjojen osalta tiedonhallintalain 19 §:ssä
- Valtiovarainministeriö pitäisi parempana ratkaisuna sitä, että tiedonhallintaan ohjaava sääntely kohdistuisi pitkälti samalla tavoin eri viranomaisiin
- Valtiovarainministeriön on ehdottanut lausunnossaan ehdotuksesta, että ehdotuksen 7 §:ssä säädetty arkistoinnin suunnitteluvastuu voisi kohdentua viranomaisten sijasta tiedonhallintalaissa tarkoitettuun tiedonhallintayksikköön

Arkistointilaki (1. lakiehdotus)

Asiakirjojen ja tietoaineistojen arkistollisen arvon määrittely (7 ja 8 §)

- Valtiovarainministeriö pitäisi parempana ratkaisuna sitä, että Kansallisarkisto arkistoinnin asiantuntijaviranomaisena ja tutkimusta edistävän viranomaisena määrittelisi tietoaineistojen arkistollisen arvon tutkimuksen tarpeisiin
- Tutkimuksen moninaisten tarpeiden tuntemus jokaisessa eri viranomaisessa ei välttämättä ole tarkoituksenmukaista

Kansallisarkiston määräyksenantovaltuus tietojärjestelmien turvallisuudesta (11 §)

- Valtiovarainministeriön näkemyksen mukaan arkistoinnissa käytettävien tietojärjestelmien osalta ei tulisi olla poikkeavia tietoturvallisuusvaatimuksia verrattuna muihin viranomaisten käyttämiin tietojärjestelmiin
- Kansallisarkiston määräyksenantovaltuus liian yleinen
- Muista tietojärjestelmistä poikkeavien vaatimusten perusteista tulisi säätää joko arkistointilaissa tai asetustasoisella säännöksellä

Arkistointilaki (1. lakiehdotus)

Valtion viranomaisten asiakirjojen siirtäminen kansalliseen tietovarantoon (13 §)

- Tietoaineistojen siirtäminen kansalliseen arkistotietovarantoon tiedonhallintalain 21 §:ssä tarkoitetun säilytysajan puitteissa ongelmallinen
- Tiedonhallintalain 21 §:n 1 momentin mukaisesti viranomainen määrittelee säilytysajan tehtävänsä tarpeiden mukaan (mm. asiakkaan oikeuksien ja etuuksien toteuttaminen ja todentaminen sekä oikeudellisten vastuiden tarpeet)
- Epäjohdonmukaista, jos viranomainen ensin määrittäisi säilytysajan suhteessa tehtävän tarpeeseen ja sen jälkeen arkistoisi tiedot kansalliseen arkistotietovarantoon?
- Säilytysaikojen pituutta voidaan ohjata myös muilla keinoin (mm. arvioimalla tarvetta realistisesti ja säännöllisesti)

Arkistokopion antaminen tietoaineistosta (15 §)

- Ehdotuksessa ei esitetä käyttötarkoitusta aineistokopioiden saamiselle tai mistä aineistoista sääntelyssä olisi kyse → tietoaineiston luovuttava viranomainen toteuttaa työn ja maksaa kulut
- Kansallisarkistolle ehdotettu määräyksenantovaltuus liian yleinen
- Tietoaineistoista ja tietojen luovuttamismenettelyiden perusteista tulisi säätää joko arkistointilaissa tai asetustasoisella säännöksellä
- Arkistokopion määrittely jää epäselväksi (onko kyse arkistoitavasta tietoaineistosta vai vain aineistokopiosta myöhemmin arkistoitavasta tietoaineistosta?) → käsite tulisi määritellä

Arkistointilaki (1. lakiehdotus)

Kansallinen arkistotietovarannon tietoturvallinen käyttöympäristö (19 §)

- Valtiovarainministeriön pitää sääntely osittain tarpeettomana
- Kansallisarkiston tulee toteuttaa arkistotietovaranto tietoturvallisesti

Tiedonhallintalaki (2. lakiehdotus)

- Valtiovarainministeriö pitää tiedonhallintalakiin ehdotettuja muutoksia kannatettavana:
 - Tiedonhallintamalli (5 §): sääntelyn vastaavuuden varmistaminen arkistointia koskevaan sääntelyyn
 - Tiedonhallinnan muutosvaikutusten arviointi (5.3 §): tietoaineistojen arkistointiin kohdistuvien vaikutusten arviointi hallinnollisissa uudistuksissa ja tietojärjestelmän käyttöönotossa tärkeää
 - Tiedonhallintalautakunta (10 §): arkistoinnin asiantuntemus keskeistä edistettäessä tiedonhallintalain vaatimusten toteuttamista
 - Tietoaineistojen säilytysajat (21 §): velvollisuuden kohdentaminen viranomaiseen tarkentaa sääntelyn sanamuotoa ja helpottaa sen soveltamista

Taloudelliset vaikutukset ja muita huomioita

- Valtiovarainministeriö pitää ehdotuksen puutteena, ettei siinä ole arvioitu uusien tai muuttuvien tehtävien taloudellisia vaikutuksia viranomaisiin
- Ehdotusta sovelletaan laajasti hyvinvointialueisiin, mutta sen vaikutusta hyvinvointialueiden itsehallintoon ei ole ehdotuksessa arvioitu
- Taloudellisten vaikutusten arvioinnin puuttuminen ehdotuksesta ei mahdollista sen arviointia kuntien rahoitusperiaatteen ja hyvinvointialueiden rahoituksen toteutumisen osalta



VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Kiitos

TOMMI OIKARINEN
ETUNIMI.SUKUNIMI@GOV.FI
VM.FI | @VMUUTISET